

Revitalisering av eldrereformen Leve hele livet

Koronasituasjonen har naturlig nok påvirket arbeidet med Leve hele livet regionalt og lokalt. Utfordringsbildet varierer mye mellom ulike regioner og vi må antakelig i lang tid fremover leve med en situasjon der det oppstår lokale smitteutbrudd som krever store ressurser å slå ned.

Vår ambisjon for høsten er å revitalisere reformarbeidet for å få fullt trykk på arbeidet igjen. Mye av arbeidet fremover må baseres på digitale løsninger. De fleste begynner etter hvert å få god erfaring med å arrangere møter, seminarer og konferanser digitalt. Regionale møter som i vår ble avlyst, blir nå planlagt og gjennomført digitalt.

Det nasjonale støtteapparatet prioriterer nå arbeidet med å utvikle støtte og veiledning som kan være til nytte i kommunenes planlegging og gjennomføring av reformen. Det regionale støtteapparatet har hovedfokus på å støtte kommunenes pågående planarbeid, blant annet gjennom tilbud om dialogmøter i løpet av høsten.

I kommunikasjonsstrategien for 2019 ble det utbedet overordnede budskap og mål og tiltak for kommunikasjonsarbeidet knyttet til reformarbeidet. For inneværende år er det ikke utviklet et egen kommunikasjonsstrategi.

Vi ser det på nåværende tidspunkt som en god anledning å utvikle en overordnet kommunikasjonsplattform for den resterende delen av reformperioden. Det vil da for hver av de gjenværende fasene av reformen blir laget tilhørende tiltak når behov og utfordringer er kartlagt for den enkelte fasen. Det er et ønske om å bruke kommunikasjonsnettverket som en sparringspartner og bidragsyter inn i den overordnede plattformen så den blir en felles retning for kommunikasjon. Det er så tenkt at kommunikasjonsressursene hos fylkesmennene og da andre aktørene i arbeidet benytter denne som underlag for utvikling av egne lokaltilpassede kommunikasjonsplaner. Invitasjon til kommunikasjonsnettverket vil bli sendt ut i uke 39.

Nytt og nyttig fra nasjonalt støtteapparat

- Arbeidet med å nominere kommuner til årets Leve hele livet-pris er i gang! Helsedirektoratet har nå fått inn nominasjoner. Prisen deles ut 18. november.
- Ta en kikk på våre [nye filmer!](#) Disse kan du fritt benytte på konferanser, samlinger osv.
- KS lanserte i august en håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn, les [intervju med prosjektleder Anne Berit Rafoss](#).
- Aldersvennlig Norge lanserer i slutten av oktober en kampanje som utfordrer befolkningen til å planlegge for egen alderdom. Kampanjen skal bevisstgjøre og inspirere til å planlegge boligsituasjonen og dermed muligheten for å leve aktive og sosiale liv med god helse i mange år framover.

NYHETSBREV

September 2020

KONTAKT:

Thorstein Ouren,
Helsedirektoratet
468 99 410
levehelelivet@helsedir.no

Nasjonal konferanse om eldrereformen

Leve hele livet!

Årets faglige program handler om plan og planarbeid og reflekterer den fasen reformarbeidet nå er inne i: kartlegging, analyse og planlegging.

Dette inkluderer samskapende planprosesser, samarbeid på tvers av ulike sektorer, samarbeid på tvers ulike sektorer samt eksempler på hvordan man går fra plan til handling.

Et av dagens høydepunkt er utdelingen av Leve hele livet-prisen. Helseministeren deler ut denne til en kommune som har igangsatt tiltak for at eldre får opprettholdt sine aktive og meningsfulle dager.

Tidligere nyhetsanker i NRK, Christian Borch, vil geleide oss gjennom en variert og spennende dag. Konferansen er aktuell for deg som jobber med reformen samt alle med interesse for temaet. Årets konferanse gjennomføres digitalt og er åpen og gratis mot påmelding. Meld deg på [via denne lenken](#) og følg gjerne arrangementet på [Facebook](#).

Vi oppfordrer dere til å poste innlegg knyttet til reformarbeidet i sosiale medier under emneknaggen #levehelelivet

Veiledning og støtte

Nasjonalt støtteapparat møtes regelmessig for gjennomgang av de behov for veiledning og støtte som er fanget opp regionalt. Senter for omsorgsforskning er faglig ressurs. KS ivaretar kommunenes interesser. Helsedirektoratet koordinerer og leder arbeidet med å utvikle tilpasset veiledning og støtte.

I arbeidet med de tverrgående temaene *planarbeid, medvirkning, frivillighet og implementering* ses både likheter og ulikheter i behovene blant regionene og kommunene. Noen har fra før etablert strukturer for medvirkning i planprosesser og tjenesteutvikling. Andre har etablerte samarbeidsstrukturer med frivillige. Uavhengig av tema, synes alle ha behov for veiledning og støtte som gis utenom fysiske møter.

Veiledningsressurser er tilgjengeliggjort for uttesting hos regionalt støtteapparat., og består så langt av powerpoint-presentasjoner og tilgang på ressurspersoner fra arbeidsgruppene. I veiledningen fremheves sentrale refleksjonspunkter. Hensikten er å stimulere til å ta i bruk eksisterende kunnskap på nye måter, legge til rette for lokale tilpasninger, og å ha en praksisnær tilnærming. I dialogen med ressurser fra arbeidsgruppene, kan regionale støtteapparat få tilpassede råd etter hvert som de planlegger for å se nærmere på et eller flere av de tverrgående temaene.

Høsten 2020 starter arbeidet med veiledning og støtte på reformens fem innsatsområder; Et aldersvennlig Norge, Aktivitet og fellesskap, Mat og måltider, Helsehjelp og Sammenheng i tjenester.

Thorstein Ouren, prosjektleder for Leve hele livet og Christian Borch, programleder for årets konferanse.

DATOER VERDT Å MERKE SEG

- 1. oktober: [Eldredagen](#)
- 12. og 13. november: [Pasientsikkerhetskonferansen](#)
- 18. november: [Digital konferanse – Leve hele livet](#)
- 1. og 2. desember: [Demensdagene](#)
- 5. desember: [Frivillighetens dag](#)

Planarbeid

Arbeidet med veiledning og støtte på tema *planarbeid* har pågått hele året så langt. Det er avdekket behov for en tips- og momentliste som det regionale støtteapparatet kan ta i bruk når kommunale planer skal vurderes. Helsedirektoratet vil i løpet av høsten ha en prosess for å skape en omforent praksis i vurdering av kommunale planer.

Ressursportal får et fornyet uttrykk høsten 2020. Justeringer gjøres på bakgrunn av erfaringer med bruk formidlet via et brukerpanel. En prosessveileder integreres etterhvert i ressursportal.no. Prosessveilederen vil være nyttig for det regionale støtteapparatet og kommunene og kommer som et tillegg til veiledningsmateriell i plan og planprosesser som ble lagt ut i mars.

En arbeidsgruppe med representanter fra nasjonalt støtteapparat ved Helsedirektoratet, KS-midt og SOF-Nord har møttes jevnlig siden juni for å avdekke nærmere behov i regionene og kommunene når det gjelder veiledning og støtte på tema planarbeid.

Plan løftes frem som tema på ulike arenaer regionalt og nasjonalt, og ressurspersoner fra nasjonalt støtteapparat deltar på disse arenaene for å spre informasjon og faglig kunnskap.

Medvirkningstrappen og forventningsavklaringer for medvirkning på systemnivå

Helsedirektoratet, KS Vest og SOF Vest har utviklet støtte og veiledning på tema *medvirkning*. Representanter for målgruppen i reformen har bidratt i arbeidet. Erfaringer fra regioner og kommuner som har jobbet med medvirkning er tatt i betraktning ved utarbeidelsen av veiledningen.

Arbeidsgruppen har laget en fremstilling av medvirkningstrappen som har til hensikt å gjøre det lettere for kommunene å avklare forventninger til medvirkning både blant medarbeidere, folkevalgte og innbyggere. I første omgang har fokuset vært medvirkning på systemnivå (for strategiarbeid og tjenesteutvikling). Systemfokus er en egnet start både med tanke på reformens faser og fordi etablering av systemer for medvirkning bidrar til medvirkning på individnivå, noe som blir mer aktuelt ved arbeidet med reformens fem innsatsområder og 25 løsningsforslag.

Fem nøkler til samarbeid mellom kommuner og frivillige

I arbeidet på tema *frivillighet* har vi vært så heldige å få samlet nasjonale aktører som jobber med frivillighet på ulikt vis. Arbeidsgruppen har bestått av nasjonalt støtteapparat og frivillig sektor ved representanter fra Norges Frivilligsentraler, Frivillighet Norge, Verdighetsenteret og Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Arbeidsgruppen har kommet frem til fem nøkler for et systematisk, helhetlig og fremtidsrettet samarbeid mellom kommuner og frivillige. De fem nøklene er *å invitere til dialog, identifisere lokal identitet, tenke helhetlig, se fremover og forankring (i plan og i mennesker)*.

Veiledning på tema frivillighet gis nå med en powerpointpresentasjon der temaet utdypes, nøklene presenteres og spørsmål til refleksjon stilles. Representantene fra arbeidsgruppen er tilgjengelige som veiledningsressurser. I løpet av høsten utvikles to filmer på tema frivillighet. Den ene har til hensikt å inspirere kommunene til å samarbeide med frivillige. Den andre vil forklare kort hvordan kommunen kan oppnå et systematisk, helhetlig og fremtidsrettet samarbeid med frivillige.

Aktivitet og fellesskap – hele livet. Bildet er hentet fra en av Leve hele livets inspirasjonsfilmer.

Implementering – prosessveiledning og varige endringer

Representanter fra flere avdelinger i Helsedirektoratet i samarbeid med KS og SOF holdt en digital, regional workshop på tema implementering i juni. Representanter for det regionale støtteapparat deltok. Behov som ble avdekket i workshopen var veiledning i gjennomføring av digitale møter og videre arbeid innen temaene prosessledelse, forankring, planarbeid, kommunikasjon og kvalitetsforbedring.

Arbeidsgruppen har utarbeidet en dreiebok/kjøreplan for gjennomføring av digitale møter. SOF har rekruttert en veiledningsressurs på prosessledelse. Det jobbes videre med en ressurs på veiledning og støtte for endring- og implementeringsarbeid etter inspirasjon fra Kunnskapsbasert praksis. Et e-læringsprogram vil integreres i denne ressursen og foreløpig lanseringstidspunkt er januar 2021.

Arbeidet med forankring, plan, kommunikasjon og kvalitetsforbedring for vellykket implementering fortsetter utover høsten gjennom et fortsatt samarbeid mellom arbeidsgruppa og nasjonalt- og regionalt støtteapparat samt andre relevante ressurser. Herunder arbeidsgruppene på reformens innsatsområder som for tiden holder på med interessent- og behovskartlegginger.